

השובר את הפועלים פרק שביעי בבא מציעא צא.

עין משפט
נר מצוה

לא שאדם ראשי להמיר. רישא דמנמי' הכל ממירין אחד האנשים ואחד הנשים ומפרש ואולי דהאי הכל ממירין לא שהאדם ראשי להמיר אלא יש בהן כח לתפוס בתמורה דיעבד: וסופג את הארבעים. משום לא יחליפנו (ויקרא כ) והא הכל דייבור בעלמא הוא ולקני' אלמא

HebrewBooks.org © Moznanim Publishers. No commercial use allowed.

לא שאדם ראשי להמיר אלא אשאם המיר מומר וסופג את הארבעים א"ל הא מני ר' יהודה היא דאמר לאו שאין בו מעשה לוקין עליו ומי מצית מוקמת לה בר' יהודה והא קתני רישא בהכל ממירין אחד האנשים ואחד הנשים והוינן בה הכל לאתווי מאי לאתווי יורש ודלא בר' יהודה דאי בר' האמר יורש אינו ממיר יורש אינו סומך האי תנא סבר לה כוותיה בחדא ופליגי עליה בחדא ת"ר יהוהסם את הפרה ודש בה לוקה ומשלם ד' קבין לפרה וג' קבין לחמור והוא אינו לוקה ומת ואינו לוקה ומשלם אמר אביי הא מני ר"מ היא דאמר לוקה ומשלם רבא אמר אנתן אסרה תורה ואפילו בא על אמו רב פפא אמר משעת משיכה איחייב לה בזמנותיה ומילקא לא לקי עד שעת חסימה אמר רב פפא הני מילי בעו מינאי דבי רב פפא בר אבא ופשמי להו לאיסורא חדא כהלכתא וחדא דלאו כהלכתא בעו מינאי מהו ללוש את העיסה בחלב ופשמי להו לאיסורא כהלכתא דתניא אין לשין את העיסה בחלב ואם לש כל הפת כולה אסורה מפני הרגל עבירה כיוצא בו אין משין את התנור כאלוה ואם מש כל הפת כולה אסורה עד שיסיק את התנור ואידך בעו מינאי מהו להכניס מין ושאינו מינו לדיד ופשמי להו לאיסורא דלאו כהלכתא דאמר שמואל זבובמנאפיים עד שיראו כדרך המנאפיים ובכלאים עד שיכניס כמכחול בשפופרת מתיב רב אחדבוי בר אמי אילו נאמר בהמתך לא תרביע הייתי אומר לא יאחזו אדם הבהמה בשעה שעולה עליה זכר ת"ל כלאים לאו מכיל כלאים אחיוה נמי לא מאי אחיוה הכנסה ואמאי קרי לה אחיוה לישנא מעליא אמר רב יהודה ימין במינו מותר להכניס כמכחול בשפופרת ואפילו משום פריצותא ליבא מ"ט בעבידתיה שריד מתיב בר אמי אילו

הרגל עבירה. שלא יכל כשר עמה: עשין. עמין: מין ושאינו מינו. והן זכר ונקבה: מהו להכניס לדיד. מי הוא כמנציע כלאים או לא עד שיאחו הוא בעלמא אבר הזכר וכניס: ופשמי להו לאיסורא. שלא יזלו: צמאפיים. מעדינן עליהם העדים למיזין מיתה ומלקות משיכבו זה על זה כדרך מנאפיים וא"ל לעדים שיראו כמכחול בשפופרת דלא הזקימתן תורה להסתכל כ"כ: צנלאים. אינו חייב עד שיכניס בידו אבר הזכר הנקבה כמכחול בשפופרת כדרך בני אדם להכניס מין צמיו: מכחול. קיסם או כנף שמכניסין בשפופרת חלולה שהכחול למוכה ומוציאין מן הכחול כמכחול ומעביר על העין: אינו נאמר בהמקם לא תרביע. ולא נאמר כלאים הייתי אומר לא יאחזו את הבהמה בקרינה בשעה שעולה עליה זכר ואפילו מין צמיו ת"ל וכו': ואפילו משום פריצותא אין כאן. משום דשמה און לדיד הרבור דבר כדאמרינן (ע"ז דף כ): לא יסתכל בחמור ובחמורה בחזיר ובחזירה בשעה שהן מווצגין וזוקקין זה עם זה דהתם כשאינו שלו שאינו צריך לסייע אבל האי בעבידתיה טריד ולא מהרהר: ממנמי

לן לאוקומא קרא צתתן דהיינו שהצובע נותן וא"ת דאתן אינו נאסר אלא דקדאי צחצחיה בשעת ציאה כדאמר צפ' בתרא דע"ז (פג.) וחס) אבל צא עליה ואח"כ תנן לה מותר א"כ היכי מוכח מאתן דחייב ללאת ידי שמים א"ע"ג דקס ליה דבריה מיניה והא משמע בצמורה (צ"מ דף ט) וחס ד"ה אילו) דחצר קני ליה קנין גמור אפילו היא לאו יחשב אתן אלא מתנה אם לא היה חייב ללאת ידי שמים כשאניה צחצחיה: ואם מש בל הפת בורה אסורה עד שיוסק התנור. ממה לא ליה עד שיוסק בקינות סגי דתו לא הוא אלא כניט בר נ"ט ושרי כמו (חולין דף ק"א): דגיס שעלו בקערה דמותר לאכלן כמותה וחס מפורש: ופשמי' דהו לאיסורא דלא כהלכתא דאמר שמואל כו'. תימה לר"י היכי מוכח משמואל דליכא איסורא מדרבנן דשמואל לא איירי אלא מדאורייתא דומיא דמנאפין עד שיראו כדרך המנאפין דאיירי להורגם דהא מיימי לא צפ"ק דמכות (דף ט) גזי אם היינו שם לא היה אדם נהרג מעולם: ע"ז ב"ז במינו נמי אחיוה אין בהנבה לא. תימה כיון דלא איירי קרא אלא בכלאים מנלן לאסור הכנסה מין צמיו וי"ל דייק מדנקט תנא לא יאחזו דלא יכניס הוה ליה למינקט דלא תרביע הכנסה משמע אלא משום הכי נקט אחיוה דלהכנסה לא אילטרין דקים ליה לתנא דאפילו מין צמיו אסורה מונשמת מכל דבר רע דדריש מיניה צפ"ק דע"ז (דף כ): שלא יסתכל אדם לא בחמור ולא בחמורה לא בחזיר ולא בחזירה לא בעוף ולא בעופפת בשעה שזוקקין זה לזה ולהכי מוקי לא תרביע באחיוה בלתי אינו ענין:

יהודה קאמר אמאי לא דייק נמי ממילתיה דהתראת ספק שמה התראה דדייק רבי יוחנן אלא קאמר התם דסבר לה כאדך דרבי יהודה דאמר לא שמה התראה אלא ודאי משמע דסבר הכי וצפ"ג דשזעות (דף כה.) נמי פריך מהתם דרבי יוחנן אדר' יוחנן משמע דאליבא דנפשיהו פליגי וי"ל דריש לקיש לא פטר הכא אלא אליבא דמנלן דבעי לאו שיש בו מעשה אבל אינו ודאי סבר כר' יהודה והא דקאמר צמיון הא מני ר' יהודה היא דק"ר ר' יהודה היא וסבירא ליה כוותיה:

הא מני ר"מ היא דאמר לוקה ומשלם. ומינה דלא שמעינן ליה לר"מ אלא צפ"ק דמכות (דף ד.) וחס ד"ה לוקין) גזי עדים וזמנין והתם יליף ליה ר"מ ממוציא שם רע דלוקה ומשלם ופריך מה למיציא שם רע שכן קנס ומשני סבר לה כרבי עקיבא דאמר עדים וזמנין קנסא היא א"כ הכא דהוה ממוציא מנלן דלוקה ומשלם וי"ל דהא דלרבנן אין לוקה ומשלם היינו מכדי רשעתו דכתיב גבי עדים וזמנין דרשינן מיניה משום רשעה אחת ארבע מחייבו ואי אחת מחייבו משום שמי רשעות ירד ר"מ דסבר דעדים וזמנין קנסא הוא יליף ממוציא שם רע דלוקין ומשלמין א"כ תו ליכא לדידיה לאוקמי כדי רשעתו אלא צמיתה ומלקות ומהיכא נילף דלא ילקה ומשלם ולה"ל דכלל דוכתא אית ליה לר"מ ללוקה ומשלם ור"מ כדי והא אכתי אכיל לאוקמי כר"מ כדי רשעתו במלקות וזמנין כגון דבעדי דמסהדי עדות שקר קרעו שיראין של שום אדם דהיינו משלמים אינם קנס וליכא למילף ממוציא שם רע וי"ל דלית לן לאוקמי קרא דואי אחת מחייבו משום ד' רשעות אלא צמיתה ממחמת עדות שקר ולהכי לא צמיתו ומלקות דבעי רשעות ממחמת עדות שקר לוקה ומשלם ולהכי לא מתוקמא אלא צמיתה ומלקות: בבא מציעא יד שמים. וא"ת דאמרי צפרק בן סורר ומורה

פסחדין דף עב. ושם ע"ש) רבא איגיבו ליה דינרי צמחתתא אלהדייהו ויהיה ואלא קבליהו אמר האביל ונפק מפומיה דרז דאמר הבא צמחתת ונטל כלים ויאל פטור דדמיים קניהו ואמאי לא קבלם והא חייבין ללאת ידי שמים וי"ל דהם לא רזו ללאת ידי שמים אלא היו צבורין שצדין חייבין להחזיר ולכן לא קבליהו וא"ת תנא תני ישלם ואת אמרת דמדת חסידות שנו כאן וי"ל דישלם משמע טפי לשון חיוב ממשלם אי נמי התם פריך משום דאפילו ללאת ידי שמים אינו חייב אבל הכא דחייב ללאת ידי שמים חייבבא בעלמא הוא ופריך קתני משלם ועוד ר"י פי' שם מתוך הסוגיא דה"ק תנא תני ישלם דברי ר"א ורבנן פליגי עליה ואי מדת חסידות קאמר לא הו פליגי עליה: אנתן אסרה תורה אפי"ו בא ע"א אמו. דעיקר אתן בעריות כתיב דזונה מחייבי כריתות היא ובתמורה נמי פי"ק (דף ה) גמרינן תועבה מעריות וי"מ דנפקא לן מדתניא ציבמות (דף ט) וחס) יכול אף אתן כלב ומחיר זונה ת"ל גס שניהם שנים ולא ד' ומדאילטרין קרא למעט אתן כלב א"ע"ג דרובע צמנה קס ליה דבריה מיניה ש"מ דאתן אסרה תורה אפילו בא על אמו ואין נראה דמי כתיב צ' ולא ד' שניהם כתיב וימא צ' ולא ג' ולא אחי לנעוטי אלא מחיר זונה וא"ת והא איכא לאוקומא קראי צאומר היקר טלה זה ותבעלי לבן או לבצרך דלא קים ליה דבריה מיניה וי"ל דאית

אתן אסרה תורה. להביא לבית המקדש לכל נהר, ואפילו בא על אמו. ונתן לה על גב צמחנה אסרה, ואל על גב דלי לא הוה יחי' לה ויהיה ויהיה והא אילו תבעיה לה דינא לא אמרינן לה קים לה תנא, והא דהא דאפילו נפשיה הוא (ב"ב ע.) אין לשין את העיסה בחלב. כל ימות השנה שלא יכל כשר עמה (פסחים לז.) מפני הרגל עבירה. שלא יכל הפת עם הכשר (תבואה צה.) אין טשין. לזון טח (פסחים לז.) עד שיראו כדרך המנאפיים. שניהם עין יאוף שזכבין בקירוב כשר ויהיגים כדרך תשמיש (תבואה ז.) לישנא מעליא. שנתה ודק נקיי הדת לספר בלשון נקיי (פסחים ז.) מין צמיו. בהרעבת צמיה. מותר להכניס. מכחול בשפופרת. מותר לאדם להכניס בידים אבר הזכר כמכחול בשפופרת. מותר לאדם להכניס בידים קיסם שמניסין בשפופרת. קיסם שהמחול צמיה, והקיסם קרי מכחול על שם שמתלין בו (ע"ז צ.) בעבידתיה טריד. לכו על מאלכו ודמייהו כההיר (שם.)

ס א מיי פ"א מהל' תמורה הלכה א סנה לאין שמה: ב (מיי שם הלכה א): ס ב מיי שם הלכה ה: ס ד מיי פ"ג מהל' תמורה הל' ב סנה לאון קפד טוש"ע ח"מ ס"י שלח ספ"ק ג: ד: ס ב מיי פ"ח מהל' תמורה הל' ב סנה לאון קפד טוש"ע ח"מ ס"י שלח ספ"ק ג: ד: ע ו מיי שם פ"ג מהל' גיבה הל' א' ופי"א מהל' נערה הל' א' ופי"ד מהל' תמורות הל' ו' ופי"ד מהל' חולל הל' ט טוש"ע ח"מ ס"י שמה: ע א מיי פ"ד מהל' איסורי מנבח הל' ח סנה לאון שטח: ע ב מיי פ"ט מהל' שירות הל' ב סנה לאון קפד טוש"ע ח"מ ס"י שלח ספ"ק ד: ע ג ט' מיי פ"ט מהל' מ"א הלכה כב סנה לאון קפד טוש"ע ח"מ ס"י לו ספ"ק א: ע ד ב מיי פ"ט מהלכות כללם הלכה ב סנה לאון קפד טוש"ע ח"מ ס"י ר"ז ספ"ק ג: ע ה ל מיי פ"א מהל' איסורי ביאה הלכה יט סנה לאון קבו טור ס"א ספ"ק א: ע ו מיי פ"א מהל' ס"א הלכה כב סנה לאון קפד טוש"ע ח"מ ס"י ר"ז ספ"ק ב: ע ז ב מיי פ"א מהל' איסורי ביאה הלכה כ סנה לאון קבו טור ש"ע ס"א ספ"ק ב: ג:

תורה אור השלם
1 את דקתי תשמרו בדמיתק לא תרביע כלאים שדך לא תזרע כלאים ונגד כלאים שעשעו לא יעלה ע"ק: ויקרא יט יט